

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Közös munka, jobb munka: Új keretprogram az Európai Unió szociális védelmi és integrációs politikájának nyílt koordinációjához”

(COM(2005) 706 final)

(2006/C 185/15)

2005. december 22-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció véleményét 2006. március 20-án elfogadta. (Előadó: Jan OLSSON).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. április 20–21-én tartott, 426. plenáris ülésén (az április 20-i ülésnapon) 31 szavazattal, ellenszavazat nélkül, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Az EGSZB álláspontjának rövid ismertetése

1.1 Az EGSZB egyetért a közlemény lényegével. Erősíteni fogja a lisszaboni stratégia szociális dimenzióját, amennyiben a tagállamok az új keret révén nagyobb politikai súlyt helyeznek a szociális védelem modernizációjára és javítására. A szociális dimenzió alapvetően szükséges ahhoz, hogy meg lehessen felelni a globalizáció, illetve az öregedő lakosság által támasztott kihívásoknak. A lisszaboni stratégia különböző célkitűzéseit, azaz a fenntartható gazdasági fejlődést, több és jobb minőségű munkahely megteremtését, valamint a nagyobb társadalmi kohéziót ugyanúgy védelmezni kell, és fenn kell tartani.

1.2 Az Európai Bizottságnak párbeszédet kell kezdeményeznie a tagállamokkal, hogy felhívja azok figyelmét a megfelelő szociálpolitikák fontosságára.

1.3 Annak ellenére, hogy az EGSZB üdvözlöi a jelen kezdeményezést, megjegyzi, hogy mindig tekintetbe kell venni a három érintett részterület jellegzetességeit, fejlettségük különböző fokát, valamint a tagállamok közötti különbségeket.

1.4 A három átfogó célkitűzés egyike „a kormányzás megerősítése, az átláthatóság és az érdekelt felek jobb bevonása a szakpolitika megtervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe”. A szociális partnereket és a szervezett civil társadalom más kulcsfontosságú szereplőit sokkal mélyebben be kell vonni a folyamat minden lényeges aspektusába.

1.5 Az új keret és annak célkitűzései jó alkalmat kínálnak a tagállamok számára, hogy hangsúlyozzák nemzeti reformprogramjaik szociális dimenzióját a konkrét nemzeti prioritások meghatározása és megvalósítása során.

1.6 Az EGSZB-nek folyamatban lévő munkái keretében figyelemmel kellene kísérnie a nyílt koordinációs módszer új keretét, és még a 2007 tavaszán megrendezésre kerülő csúcstalálkozó előtt jelentést kellene készítenie az e téren történt előrelépésekről.

2. Az európai bizottsági dokumentum összefoglalása

2.1 2003-as első terveinek megfelelően az Európai Bizottság egyszerűsített nyílt koordinációs módszert (NYKM) javasol a szociális védelemre és a társadalmi integrációra. Közös, átfogó célokat irányoz elő és egészít ki konkrét célkitűzésekkel az alábbi három részterület mindegyikére:

- 1) a szegénység és a társadalmi kirekesztés megszüntetése,
- 2) elégséges és fenntartható nyugdíjak, valamint
- 3) hozzáférhető, jó minőségű és fenntartható egészségügy és hosszú távú gondozás.

2.2 A javaslat célja új keret kialakítása, amelynek révén a NYKM erősebb és átláthatóbb folyamattá válik, és jobban felhasználható a lisszaboni stratégiában. Az eljárásokon és a munka szervezésén (a résztvevők bevonásán, az irányításon, az időbeosztáson, a jelentéskészítésen, az értékelésen, a bevált gyakorlatok cseréjén, az egymástól való tanuláson, a tájékoztatáson) mind-mind javítani kell. Az új keret egy hároméves időszakra (2005–2008) vonatkozik.

2.3 A közös célok alapján 2006 szeptembere előtt a tagállamoknak be kell nyújtaniuk a szociális védelemre és a társadalmi integrációra vonatkozó nemzeti stratégiáikat oly módon, hogy a programok beépülhessenek a nemzeti reformprogramokba, amelyeket 2006. október 15-én kell ismertetniük.

3. Általános megjegyzések

3.1 Annak érdekében, hogy az EGSZB eleget tehessen konzultatív szerepének, a javaslatot 2005. december 22. előtt közzé kellett volna tenni. Ez a késés meggátolta az EGSZB-t abban, hogy megfelelő módon hozzájáruljon az érintett Miniszterek Tanácsához és a 2006 márciusában megrendezésre kerülő tavaszi csúcstalálkozóhoz.

3.1.1 Az EGSZB már megjegyzte és nehezményezte a más fontos kérdésekkel kapcsolatos konzultációs időszakok rövidségét, mint például az „Integrált iránymutatások a növekedésről és a foglalkoztatásról”⁽¹⁾ című európai bizottsági javaslat esetében.

⁽¹⁾ Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „A tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatások”, (előadó: Henri MALOSSE). HL C 286, 2005.11.17.

Az EGSZB hangsúlyozza, hogy a fontos javaslatoknak az átdolgozott lisszaboni stratégia keretében való elindítása alkalmával a konzultációs folyamat minőségét fenn kell tartani.

3.2 Mindenesetre, mivel a javaslat egy hároméves cikluson alapul, ez a vélemény hozzájárulhat az új kereteknek – mind a tagállamok, mind az Európai Bizottság által végzett – kialakításához és nyomon követéséhez.

3.3 Az EGSZB nemrégiben állást foglalt a lisszaboni stratégia irányítását illetően, valamint egyúttal a nyílt koordinációs módszer megvalósításáról is kifejtette észrevételeit ⁽²⁾. 2003-ban az EGSZB elfogadott egy véleményt az Európai Bizottság racionalizálásra vonatkozó első javaslatáról ⁽³⁾. Emellett kifejtette nézeteit a nyílt koordinációs módszernek a nyugdíjrendszer és az egészségügy terén történő alkalmazásával kapcsolatban ⁽⁴⁾. Az EGSZB jelenleg is készít véleményeket ehhez kapcsolódó témákban ⁽⁵⁾.

3.4 Sajnálattalunkra a 2005 októberében benyújtott nemzeti reformprogramok közül csak néhány tartalmazott olyan elemeket, amelyek a szociális védelemre és a társadalmi integrációra vonatkoznak. Az érintett szereplőknek jelenleg nemzeti stratégiákat és reformprogramokat kell kidolgozniuk és megvalósítaniuk, a szociális dimenzió figyelembevételének biztosítása érdekében. A jelen véleményt e folyamathoz való hozzájárulásnak kell tekinteni.

3.5 Az EGSZB egyetért a közlemény lényegével. Erősíteni fogja a lisszaboni stratégia szociális dimenzióját, amennyiben a tagállamok az új keret révén nagyobb politikai súlyt helyeznek a szociális védelem modernizációjára és javítására. A szociális dimenzió alapvetően szükséges ahhoz, hogy meg lehessen felelni a globalizáció, illetve az öregedő lakosság által támasztott kihívásoknak. A lisszaboni stratégia különböző célkitűzéseit, azaz a fenntartható gazdasági fejlődést, több és jobb minőségű munkahely megteremtését, valamint a nagyobb társadalmi kohéziót ugyanúgy védelmezni kell, és fenn kell tartani.

⁽²⁾ Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „Út az európai tudásalapú társadalom felé – a szervezett civil társadalom hozzájárulása a lisszaboni stratégiához” (feltáró vélemény), előadó: Jan OLSSON, társelőadók: Eva BELABED és Joost VAN IERSEL, HL C 65., 2006.3.17.

⁽³⁾ Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „A lisszaboni stratégia szociális dimenziójának erősítése: a szociális védelem területén alkalmazott nyílt koordináció racionalizálása”, előadó: Wilfried BEIRNAERT, HL C 32, 2004.2.5.

⁽⁴⁾ Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „Az Európai Bizottság közleménye a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz: Integrált megközelítés a biztos és fenntartható nyugdíjak biztosítását célzó nemzeti stratégiák szolgálatában”, előadó: Giacomina CASSINA, HL C 48., 2002.2.21., 101. o.)

⁽⁵⁾ Lásd az EGSZB most folyó munkáját a következő témákban: „Társadalmi kohézió: az európai szociális modellt részletes kidolgozása” (SOC 237), valamint: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a szociális biztonságrendszerkről szóló 883/2004/EK rendelet végrehajtásáról” (SOC 197)

3.6 Tekintettel erre a háttérre és az Európai Unió folyamatos aggodalomra okot adó társadalmi szituációjára, az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy küldjenek egyértelmű és pozitív üzenetet a polgároknak a fokozott erőfeszítésekről, hogy megfelelő hangsúlyt kapjon a szociális dimenzió mint a lisszaboni stratégia harmadik pillére.

3.7 Az EGSZB elismeri, hogy a szociális védelmi politikák főként a tagállamok hatáskörébe tartoznak. Az Európai Bizottságnak azonban párbeszédet kell kezdeményeznie a tagállamokkal, hogy felhívja azok figyelmét a megfelelő szociálpolitikák fontosságára. Az EGSZB sürgeti a tagállamokat, hogy vállalják a politikai felelősséget az előttünk álló feladatok megoldásáért. Hangsúlyozza, hogy az új keretben meghatározott európai célkitűzések megvalósítása attól függ majd, hogy az egyes tagállamok mennyire elhivatottak, illetve mennyiben képesek eleget tenni a társadalmi fejlődés előmozdítására irányuló kötelezettségeiknek egy modernizációs keretben, a szociális védelmet pénzügyileg fenntarthatóvá téve.

3.8 A gazdaságpolitika, a foglalkoztatási stratégiák, valamint a szociális védelem közötti szükségszerű és pozitív kölcsönhatásokat teljes egészében ki kell használni. A szolidaritáson nyugvó ambiciózus szociálpolitikákat produktív tényezőnek kellene tekinteni, amely jótékony hatást gyakorol a növekedésre és foglalkoztatásra is ⁽⁶⁾. Ugyanakkor a szociálpolitikák fenntartható jellege a gazdaságpolitikák jobb európai szintű koordinációja által támogatott gazdasági növekedéstől függ.

3.9 Annak ellenére, hogy az EGSZB üdvözli a jelen kezdeményezést, megjegyzi, hogy a részterületek összehangolásakor – amelyek közül mindegyik más fejlődési szinten tart – mindig tekintetbe kell venni a három érintett részterület jellegzetességeit, fejlettségük különböző fokát, valamint a tagállamok közötti különbségeket.

Külön figyelembe kell venni a nemzeti politikák európai koordinációs eszközeinek eltérő minőségét. Míg a társadalmi beilleszkedés területén a konkrét iránymutatásokra és célkitűzésekre van szükség – lásd a foglalkoztatási politikával kapcsolatos iránymutatásokat –, a nyugdíjak és az egészségügy terén az európai koordináció még mindig csupán az általános minőségi célkitűzésekre vonatkozó megállapodásokra korlátozódik.

3.10 Mindazonáltal a három részterület fejlesztése és megvalósítása alkalmával a tagállamoknak teljes mértékig élniük kell a köztük fennálló szinergiákkal, mivel ezek igen gyakran fedik át egymást. Az egyik részterületen hozott intézkedés közvetlen hatással lehet a többi részterületre. Az is lényeges, hogy a tagállamok áthidalják a politikai szándék és a tényleges végrehajtás közötti szakadékot.

⁽⁶⁾ Lásd az EGSZB véleményét a következő tárgyban: „Az Európai Bizottság közleménye a Szociálpolitikai Menetrendről”, 1.2. pont, előadó: Ursula Engelen-Kefer HL C 294., 2005.11.25.

4. Részletes megjegyzések

A szereplők bevonása

4.1 A három átfogó célkitűzés egyike „az irányítás, az átláthatóság és az érdekelt felek jobb bevonása a szakpolitika megtervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe”.

A civil társadalmi szervezetek szociális partnereinek és más kulcsszereplőinek részvétele még mindig eléggé gyenge. A nyílt koordinációs módszer különböző területeken történő alkalmazása nem hozta meg a várt eredményeket, mivel a tagállamok nem adtak tanúbizonyságot az elfogadott célkitűzések és az intézkedések iránti valódi elkötelezettségről. Így számos nemzeti cselekvési tervben hiányosságok fedezhetők fel, mind a pontos nemzeti stratégiák és célkitűzések meghatározását, mind az érdekelt felek aktív részvételét illetően. Ehelyett a foglalkoztatást és a társadalmi integrációt elősegítő, illetve a más területekkel kapcsolatos nemzeti programokat részben bürokratikus tevékenységi jelentések alakították.

4.2 Az EGSZB meg van győződve arról, hogy a szervezett civil társadalom jelentősebb részvétele a folyamat minden egyes fázisában javítani fog a nemzeti cselekvési tervek minőségén. Ez biztosíthatná, hogy a polgárokat foglalkoztató kérdéseket és törekvéseiket figyelembe vegyék a cselekvési tervekben.

4.3 Az Európai Bizottság joggal jegyzi meg, hogy a nyílt koordinációs módszer elősegítheti a szociálpolitika kialakításában való részvételt. A pénzügyileg fenntartható szociális védelem modernizációja érdekében végrehajtott reformokat illetően konszenzust kell kialakítani a szociális partnerekkel és a civil társadalom más szereplőivel. Az EGSZB az összes fázisban támogatja a széleskörű részvételt; a politika kidolgozásától kezdve a megvalósításig és az értékelésig. Mindazonáltal a döntéshozatalban való részvétel nem mentesíti a választott döntéshozókat a társadalmi fejlődés és a szociális védelem magasabb szintjének előmozdítása terén vállalt felelősségüktől.

4.4 Az EGSZB elismeri, hogy a nyílt koordinációs módszer az új keret által érintett három területen eltérően fejlődött. Annak ellenére, hogy még nem kellő mértékben, a nyílt koordinációs módszerben való részvétel jelentősebb volt a társadalmi integráció esetében, mint a nyugdíjak vonatkozásában. A szociális partnerek és más kulcsszereplők részvétele ebben a stratégiában még mindig igen korlátozott maradt. Bár a társadalmi integráció vonatkozásában a nyílt koordinációs módszeren nagyon sürgősen javítani kell, az EGSZB az Európai Bizottsághoz hasonlóan nyomatékosan hangsúlyozza, hogy az érintett feleket jobban be kell vonni a másik két területen is.

4.5 A nyugdíjakra irányuló nyílt koordinációs módszertől eltérően – amely esetében a részvétel korlátozott volt – az EGSZB megállapította, hogy a kulcsszereplők részvétele a másodlagos nyugdíjakra vonatkozó európai szabályozás kialakításában sokkal magasabb fokú volt. Ez a kontraszt azt mutatja,

hogy a nyílt koordinációs módszert vonzóbbá és érdekesebbé kell tenni az összes érintett szereplő számára.

4.6 Az EGSZB azt javasolja, hogy a Szociális Védelmi Bizottság rendszeresebb és szélesebb körű üléseket rendezzen a szociális partnerek és a civil társadalom más megfelelő szervezeteinek képviselőivel, mind európai, mind tagállami szinten. Az EGSZB emellett úgy véli, hogy a kormányzati képviselők a Szociális Védelmi Bizottságnál nagy felelősséggel tartoznak a szociális partnerekkel és országuk civil társadalmának más szereplőivel való konzultációk megszervezése és az ezeken való részvétel terén.

4.7 A lisszaboni stratégia megvalósításával kapcsolatos folyamatban lévő munkái keretében (?) az EGSZB-nek mind a szociális partnereket és a civil társadalom érintett szervezeteit, mind az összes létező gazdasági és szociális tanácsot be kellene vonnia a nyílt koordináció új keretének nyomán követésébe, illetve a 2007 tavaszán megrendezésre kerülő csúcstalálkozóig elért eredményekről szóló jelentés elkészítésébe. Az EGSZB-nek különösen az irányításra, illetve azokra a területekre kell hangsúlyt helyeznie, ahol a szereplők valódi részvétele hatékonyan bizonyult a nemzeti prioritások meghatározása és megvalósítása során.

4.8 Átláthatóság

Annak érdekében, hogy a részvételnek értelme legyen, az érintett szereplők számára már a korai szakaszban elérhetővé kell tenni a politikai kérdésekkel kapcsolatos fő dokumentumokat. Az átláthatóság akkor is nagyon lényeges, amikor az Európai Bizottság és a tagállamok elemzik és értékelik az új keretet, például a társak általi ellenőrzéssel („peer review”), illetve a mutatók meghatározása révén.

4.9 Kölcsönös tanulás és bevált gyakorlatok

Mindhárom területen az egymás tapasztalataiból való tanulás a legfontosabb. A bevált gyakorlatok átadására és a nem jogalkotási intézkedések felhasználására hatékony rendszereket kell kidolgozni. A tapasztalatcserébe és a kölcsönös tanulásba a döntéshozókat az összes szinten be kell vonni. Mivel a szociális partnerek és a civil társadalom más érintett szereplői a szociálpolitikák terén egyedi tudással és nagy tapasztalattal rendelkeznek, be kell vonni őket a bevált gyakorlatok átadási lehetőségeinek meghatározásába és értékelésébe. Az új keret sikere szempontjából kulcsfontosságú horizontális kérdést jelent a döntéshozatalban való részvétel és az érintettek bevonásának modellje. Egy másik alapvető kérdést jelent, hogy módokat és módszereket kell találni egy olyan társadalom létrehozására, amely mindenki számára integrációs tényező. Végezetül a szociális védelmet és a versenyképességet össze kell egyeztetni a munkaerőpiacon kívüli kategóriák marginalizálása nélkül. Ezzel kapcsolatosan az EGSZB emlékeztet a foglalkoztatás életciklus alapú megközelítéséről jelenleg folyó vitákra, illetve a foglalkoztatás rugalmassága és biztonsága közötti egyensúlyra (8).

(?) A lisszaboni stratégia megvalósítása, a 2005. március 22–23-i Európai Tanács felkérésére benyújtott jelentések.

(8) Az EGSZB folyamatban lévő munkája a következő tárgyban: „Rugalmas biztonság: Dánia”, előadó: Anita VIUM, ECO/167; illetve az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „Út az európai tudásalapú társadalom felé – a szervezett civil társadalom hozzájárulása a lisszaboni stratégiához”, előadó: Jan Olsson, társelőadók: Eva Belabed és Joost van Iersel. HL C 65., 2006.3.17.

4.10 Társak általi ellenőrzés („peer reviews”)

Mind a társak általi ellenőrzés, mind a bevált gyakorlatok cseréje hasznos eszköz, mivel az érintett személyek számára konkrét és ösztönző szereppel bír. Az Európai Bizottságnak ügyelnie kell arra, hogy a szociális partnereket és a többi civil társadalmi szervezetet vonják be a társak általi ellenőrzés módszerébe.

4.11 A „Progress” európai program

A szociális partnereknek és a civil társadalom más érintett szervezeteinek képesnek kell lenniük arra, hogy az összes részterületen megvalósítsák az új „Progress” program terveit. Véleményében az EGSZB aggodalmát fejezte ki a programhoz előirányzott pénzügyi források alacsony szintjét illetően⁽⁹⁾. Aggodalmunk tovább nőtt azt követően, hogy megszületett az Európai Tanács határozata a 2007–2013 közötti időszakra szóló pénzügyi tervről. Az EGSZB határozottan hangsúlyozza, hogy már kérte elegendő forrás előirányzását a program összes részterületére, köztük azokra, amelyek a szociális védelemhez és a társadalmi integrációhoz kapcsolódnak.

4.12 Mutatók

Minőségi, megbízható és összehasonlító mutatókon alapuló analitikus megközelítésre van szükség ahhoz, hogy kellően részletes és objektív képet kapjunk arról, hogy milyen előrelépést sikerült tenni a célkitűzések elérése terén. A megfelelő mutatók meghatározása érdekében a kutatás terén erőforrásokra van szükség. Az adatgyűjtés és az adatkezelés megbízhatóságát feltétlenül biztosítani kell. Míg a mutatók mind európai, mind tagállami szinten meghatározásra kerülnek, az EGSZB hangsúlyozottan kéri, hogy az érintett szereplőket is kérjék fel a mutatók kialakításában és értékelésében való részvételre⁽¹⁰⁾. A Szociális Védelmi Bizottságnak és a tagállamoknak egyaránt cselekedniük kell e terén.

Minőségi mutatókat kell kidolgozni. Fontos, hogy az emberi szükségleteken alapuló, releváns kritériumok tükröződjenek a mutatók megválasztásában annak érdekében, hogy mérni lehessen például a szociális védelem mindenki általi elérhetőségét, az elvárásokhoz kapcsolódó minőséget, valamint a felhasználók bevonását és a felhasználóbarát kezelést.

Ha a fejlődésről átfogó képet kívánunk kapni, a nyílt koordinációs módszerben használt mutatókat össze kell kötni a lisszaboni stratégiában használtakkal.

⁽⁹⁾ Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra a Közösség PROGRESS foglalkoztatási és szociális szolidaritási programjának létrehozásáról”, előadó: Wolfgang GREIF, HL C 255, 2005.10.14.

⁽¹⁰⁾ Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „A társadalmi mutatók” (saját kezdeményezésű vélemény), előadó: Giacomina CASSINA, HL C 221, 2002.9.19.

4.13 A láthatóság növelése

Az EGSZB számos alkalommal hangsúlyozta, hogy az Európa és polgárai közötti kommunikációnak gátat szab a megfelelő és átlátható tájékoztatás jelenlegi hiánya. Mivel az új keret a polgárokat szorosan érintő kérdésekkel foglalkozik, az EGSZB hangsúlyozza egy állandó, az összes szintet érintő vita megszervezésének jelentőségét annak érdekében, hogy a jövőbeli problémákat meg lehessen oldani, illetve, hogy stratégiai döntéseket lehessen hozni a szociális védelem, a nyugdíjak, az egészségügy gondozás és a társadalmi integráció terén. E tekintetben az Európai Bizottságnak is fokoznia kell saját tevékenységének láthatóságát. Az EGSZB más véleményekben javaslatot tesz arra nézve, hogy egy ilyen jellegű vitát hogyan lehet előmozdítani a lisszaboni stratégiával összefüggésben⁽¹¹⁾.

5. A célkitűzésekkel kapcsolatos kiegészítő megjegyzések

5.1 Az új keret – és célkitűzései – a tagállamok számára alkalmat ad arra, hogy hangsúlyozzák nemzeti reformprogramjaik szociális dimenzióját, a lisszaboni stratégia általános célkitűzéseihez kapcsolódó különleges nemzeti prioritások meghatározása és megvalósítása révén, teljes mértékben tiszteletben tartva a szubszidiaritás elvét a tagállamok szempontjából. Az EGSZB ugyanakkor arra ösztönzi a tagállamokat, hogy teljes egészében alkalmazzák az Európai Bizottság által kidolgozott irányvonalakat⁽¹²⁾.

5.2 A társadalmi integrációhoz kapcsolódó, „A szegénység és a társadalmi kirekesztés felszámolása” részterületen a tagállamok 2006 folyamán új nemzeti cselekvési terveket dolgoznak ki a társadalmi beilleszkedés témájában.

5.2.1 Az EGSZB úgy véli, hogy a Foglalkoztatási és Szociális Tanács által 2005 márciusában meghatározott fellépéseket illetően konkrét intézkedésekre van szükség. Az EGSZB emlékeztet arra az uniós célkitűzésre, melynek értelmében a tagállamok döntő lépéseket tesznek a szegénység megszüntetésére 2010-re⁽¹³⁾. Ezen túlmenően az EGSZB hangsúlyozza, hogy a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre irányuló politikáknak fontos szerepet kell játszaniuk az előttünk álló demográfiai kihívások megszüntetésében.

5.2.2 Az EGSZB véleménye szerint a következő elemekre kell különös hangsúlyt fektetni:

- küzdelem a – különösen a gyermekeket és a fiatalokat érintő – szegénység ellen, a gyermekeket és a családokat (főleg az egyedülálló szülőket), illetve az egyenlőséget támogató politika keretében, ezáltal elkerülve, hogy a szegénység generációról generációra öröklődjön;

⁽¹¹⁾ Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „A Bizottság hozzájárulása az elméleti útkeresési szakasz munkájához, és azon túl: D-terv a Demokrácia, Dialógus és Diskusszió érdekében” (saját kezdeményezésű vélemény), előadó: Jillian VAN TURNHOUT, HL C 65., 2006.3.17., valamint az EGSZB véleménye a következő tárgyban: „Út az európai tudásalapú társadalom felé – a szervezett civil társadalom hozzájárulása a lisszaboni stratégiához”, előadó: Jan Olsson, társelőadók: Eva Belabed és Joost van Iersel. CESE 1500/2005.

⁽¹²⁾ Az Európai Bizottság munkadokumentuma: „Irányvonalak a szociális védelemről és a társadalmi beilleszkedésről szóló nemzeti jelentések elkészítéséhez”

⁽¹³⁾ Lisszaboni Európai Tanács, 2000. március

- új, jobb minőségű munkahelyek megteremtése, mind a leg-
hátrányosabb helyzetben élők, mind a „szegény munkavál-
lalók” számára;
 - a nemek közötti egyenlőség előmozdítása;
 - egyenlő esélyek a fogatékkal élő személyek számára;
 - a hátrányos megkülönböztetés elleni intézkedések;
 - az etnikai kisebbségek beilleszkedése;
 - a hajléktalanság jelenségének megakadályozása és az ez elleni
küzdélem;
 - a jó minőségű egészségügyi ellátáshoz és szociális szolgálta-
tásokhoz való hozzáférés, jövedelmi szinttől függetlenül;
 - a krónikus betegségekben szenvedő személyek helyzete;
 - minimális jövedelem garانتálása, az eladósodás korlátozására
irányuló intézkedések valamint a pénzügyi szolgáltatásokhoz
és a mikrohiteltekhez való hozzáférés.
- 5.3 A nyugdíjakkal kapcsolatos részterületen („megfelelő és
fenntartható nyugdíjak”) a nyugdíjakra vonatkozó nemzeti stra-
tégiákat az elmúlt évben ismertették; 2006-ban csak néhány
kiigazítás várható.
- 5.3.1 A prioritást képező kérdések nevezetesen a követ-
kezőkre vonatkozhatnak:
- olyan jövedelem biztosítása az idős emberek számára, amely
lehetővé teszi számukra, hogy méltóságban éljenek, ezáltal
elkerülve peremre kerülésüket;
 - olyan nyugdíjrendszerek, amelyek gondoskodnak az új típusú
szerződéses alkalmazottak és az egyéni vállalkozók megfelelő
biztosításáról;
 - a polgárok támogatása a nyugdíjtervezésben.

Brüsszel, 2006. április 20.

5.4 Az egészségüghöz és a hosszú távú ellátáshoz kapcsolo-
ló részterületen („hozzáférhető, jó minőségű és fenntartható
egészségügyi ellátás és hosszú távú ellátás biztosítása”): a tagál-
lamok első alkalommal dolgoznak ki nemzeti terveket e téren.

5.4.1 Az EGSZB hangsúlyozni kívánja, hogy a jó minőségű
és kitűnő technikai normáknak megfelelő egészséggondozásnak
mindenki számára elérhetőnek kell lennie. A pénzügyileg fenntar-
tható egészségügyi és hosszú távú ellátás megvalósítása
szempontjából a megelőző egészségügyi intézkedések kulcsfonto-
sosságú jelentőséggel bírnak.

5.4.2 Az új nemzeti cselekvési tervek prioritást képező témái
nevezetesen a következőkre vonatkozhatnak:

- megelőző egészséggondozás, (gyógyászati és nem gyógyászati
jellegű egyaránt);
- munkahelyi egészséggondozás mindenki számára, különösen
a lelki és fizikai betegségek elleni küzdélem céljából, és ily
módon a szakmai élet meghosszabbításának lehetősége;
- a szociális és az egészségügyi szolgáltatók közötti együtt-
működés;
- az egészségügyi ellátás, illetve e szektor árutermelői és szol-
gáltatói közötti kapcsolat;
- szolgáltatások a gazdaságilag nem aktív népesség számára;
- minőségi normák;
- képzés a szociális munkások és egészségügyi alkalmazottak
különböző kategóriái számára a meglévő dolgozók megtartása,
és újabb dolgozók vonzása érdekében;
- betegjogok;
- otthoni gondozás.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Anne-Marie SIGMUND